

РОЗДІЛ 3. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КЛІМАТУ ТА НАЛАГОДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

3.1. ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ПОЛЬЩІ

Для формування ефективного механізму правового регулювання підтримки МСП, в тому числі інноваційного підприємництва, необхідно взяти до уваги досвід країн, які знаходилися в соціально-економічних умовах, близьких до сучасних в Україні, та побудували в собі на належному рівні НІС і механізми підтримки МСП. І перш за все, важливим є побудова системи органів та суб'єктів, які відповідають за певні етапи інноваційного процесу та підтримки МСП.

Підтримка підприємств у Польщі здійснюється як за рахунок коштів ЄС, так і коштів національного бюджету та бюджетів різних рівнів.

Міністерством розвитку Польщі видано перелік доступних інструментів підтримки підприємництва (оперативну програму)¹. Серед них Польська агенція розвитку підприємництва (польською скорочено – PARP), Національний центр досліджень та розробок, Bank Gospodarstwa Krajowego, Національний фонд охорони навколишнього середовища та водного господарства, а також деякі міністерства. Станом на 1 жовтня 2017 року підтримка МСП надавалася за допомогою наступних інструментів.

1. Співфінансування проектів у формі безповоротної допомоги у формі авансових платежів або відшкодування.

2. Фінансування проектів завдяки відшкодуванню витрат, надання консультаційних послуг відповідно до індивідуальних потреб підприємця та послуг з підтримки інновацій, необхідних для впровадження технологічних інновацій на підприємстві.

3. Співфінансування витрат на впровадження технологічних інновацій.

4. Співфінансування послуг, що надаються науковими підрозділами підприємцю.

5. Проекти співфінансування, що включають послуги, пов'язані з:

1) виведенням на зарубіжні ринки продукції кластера та / або його учасників, з акцентом на технологічно інноваційні продукти,

2) активізація учасників кластерів у сфері інтернаціоналізації, створення мереж, обміну знаннями з іноземними партнерами,

3) міжнародне співробітництво, підвищення ролі кластера на міжнародних ринках.

6. Процеси, пов'язані з наданням та отриманням захисту промислової власності, коли заявник у порушеному провадженні діє як суб'єкт, який захищає свої права.

7. Співфінансування у підготовці необхідної документації для отримання зовнішніх джерел власного капіталу та боргового фінансування.

8. Виведення інноваційних продуктів на ринок шляхом практичної реалізації результатів науково-дослідних робіт, проведених підприємцем або здійснених від його імені.

9. Співфінансування участі в рекламних заходах (на ярмарках, виїзних економічних форумах), передбачених програмами розвитку, з метою просування брендів продукції (продуктів / послуг), які мають шанс стати відомими брендами на зовнішніх ринках.

10. Субсидування.

11. Впровадження інвестицій, пов'язаних з реалізацією власних або придбаних нових технологій та запуск виробництва нових або значно поліпшених товарів або послуг на цій основі.

А також інші види інструментів підтримки розвитку МСП.

Власне Міністерство розвитку Польщі надає допомогу МСП виключно у вигляді субсидування.

¹ Zbiornice zestawienie dostępnych instrumentów wsparcia. Tabela Programy Operacyjnej. URL: <https://www.mr.gov.pl/strony/zadania/wsparcie-przedsiębiorczosci/instrumenty-wsparcia-przedsiębiorcow/>.

Таким чином, співфінансування та субсидування підприємців у Польщі здійснюється з будь-яких питань обігу інновацій та підтримки інноваційних процесів та структур.

У Польщі діє ряд організацій, метою яких є надання різних форм підтримки МСП. Розглянемо більш детально деякі з них.

1. PARP. До її організаційної структури входять, серед іншого:

– Департамент розвитку стартапів, який відповідає за виконання завдань щодо підтримки бізнесу на ранніх стадіях розробки і створення сприятливої системи фінансування для підприємців, екосистемних робіт, а також співпрацює в цій галузі з міжнародними організаціями.

– Департамент проінвестувальних послуг, який відповідає за виконання завдань у сфері підтримки розвитку інновацій на підприємствах.

– Департамент впровадження інновацій на підприємствах відповідає за виконання завдань у сфері підтримки впровадження інновацій, включаючи результати дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт та проектів на підприємствах¹.

Також на базі PARP функціонує Академія PARP – освітній портал для МСП із системою безкоштовного онлайн-навчання. Проект реалізується на замовлення Польської агенції розвитку підприємництва та фінансується ЄС. Метою академії PARP є запобігання поширенню доступу до ділових знань за допомогою методів дистанційного навчання (електронного навчання).

2. Асоціація «Wolna Przedsiębiorczość»². Асоціація, місією якої є надання пропозицій та рішень, що підвищують конкурентоспроможність МСП. Вона спеціалізується на інформаційних, консалтингових та навчальних послугах. Щороку дана організація обслуговує 1000 клієнтів, надаючи консультації та інформацію від фахівців певної галузі знань. Крім того, кілька сотень людей в рік беруть участь у тренінгах та семінарах. Також успішно було реалізовано ряд проектів, які спільно фінансуються, в тому числі ЄС, Американським агентством міжнародного розвитку (USAID) та Міністерством економіки Польщі.

Діяльність :

– пошук ділових партнерів (постачальників послуг або виробників зазначених товарів, визначення потенційних одержувачів зазначеної продукції або послуг, поширення спільних пропозицій підприємств в країні і за кордоном);

– аналіз мікро і макроекономічних ринків;

– оформлення комерційних звітів про компанію;

– пошук контактних даних (пошук компаній за заданими критеріями, наприклад: промисловість, регіон, кількість співробітників);

Юридична інформація:

– інформація про доступні програми допомоги;

– інформація про джерела зовнішнього фінансування господарських операцій, включаючи фонди ЄС.

Перші кроки або підтримка для тих, хто планує створити свою власну компанію:

– створення і ведення бізнесу.

Підтримка розвитку молодих і зрілих компаній в різних областях:

– вибір оптимальної форми фінансування і реалізації бізнес-проекту;

– отримання коштів з фондів ЄС і фінансування на пільгових умовах (мікрокредити, технологічні кредити і позики), в тому числі:

– підготовка заявок, а також документація, необхідна фінансовими установами (додатки, бізнес-плани і т. д.).

3. Національний контактний пункт для фінансових інструментів програм ЄС функціонує в Асоціації польських банків. Він здійснює інформаційну, рекламну та консультативну діяльність. Це полегшує підприємцям доступ до пільгового фінансування, який пропонується завдяки підтримці ЄС. Національний контактний пункт також підтримує фінансові установи, зацікавлені в участі у системі реалізації фінансових інструментів програм ЄС. Бере участь у підтримці всіх програм ЄС, які враховують фінансові інструменти для підприємців, в тому числі на період 2014–2020 рр.

¹ Struktura organizacyjna PARP. Official site PARP. URL: <http://www.parp.gov.pl/struktura-organizacyjna-parp#departament-wdro%C5%BCe%C5%84-innowacji-w-przedsi%C4%99biorstwach-tel-22-432-82-58>.

² Wolna Przedsiębiorczość. Official site Wolna Przedsiębiorczość. URL: <http://swp.gda.pl/index.php?pg=4&lang=0>.

Таким чином, наведені приклади діяльності органів та організацій на національному рівні в Польщі свідчать про цілеспрямовану політику підтримки як взагалі підприємництва, так і стартапів, інноваційних підприємств, просування польського бізнесу на інші ринки.

Регіональні інфраструктури підтримки підприємництва в м. Лодзь. Разом з тим, інституційно-структурній підтримці суб'єктів господарювання на національному рівні відповідає і гармоніє існування регіональних структур підтримки підприємництва.

В якості прикладу застосування вищеперелічених інструментів підтримки розвитку МСП у Польщі доцільним є розгляд системи організацій, що надає підтримку МСП у Лодзинському воєводстві та м. Лодзь.

1. FRP (Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości) – один з перших польських навчально-консультаційних центрів для керівних працівників та працівників підприємств. З моменту свого заснування вона здійснювала діяльність, спрямовану на інтеграцію бізнес-середовища, розвиток інновацій, співпрацю між підприємствами та науково-дослідними підрозділами, передачу знань та технологій, побудову економіки, основаної на знаннях, та підтримку європейської інтеграції.

Засновниками є Лодзька торгово-промислова палата, Лодзьке господарське товариство, Лодзький університет та приватні особи.

FRP входить в систему Enterprise Europe Network та є крайовим контактним пунктом Горизонт 2020.

В рамках однієї з основних програм TECLLO¹ (термін реалізації: 2014–2016 роки) підприємствам пропонувалося підписати Декларацію про співробітництво між МСП та університетами у секторі текстилю та одягу. Цей документ сприяє перевагам співробітництва між підприємствами, дослідницькими центрами та університетами.

Проектний консорціум TECLLO здійснював підтримку підприємства через:

1) надання додаткової інформації та підтримки, необхідної для реалізації принципів Декалогу в компанії;

2) заохочення керівників до просування ідеї безперервного навчання на роботі з використанням досягнень проекту TECLLO;

3) розробка інноваційних навчальних інструментів, які дозволять вам навчатися будь-де, будь-коли.

2. Технологічні інкубатори, які відіграють значну роль в першочерговій допомозі підприємцям:

1) ARTERION Inkubator Technologiczny. ARTERION полегшує вихід на ринок для молодих підприємців з цікавими бізнес-ідеями. Дана організація надає клієнтам конференц-зали, сучасні офісні приміщення, кіно- та телестудії зі спеціалізованою інфраструктурою, послуги з навчання та консультування. Відповідно офіційного сайту ARTERION Inkubator Technologiczny підтримка та співробітництво надається більш ніж 100 компаніями, з яких переважна більшість стартапи – компанії з профілями реклами, засобів масової інформації, графічних, інформаційних, правових, технологічних, дизайн, бухгалтерський облік, видавничої справи та багатьох інших.

2) Inkubator Fundacja. Створений 11 червня 1992 р Радою міста Лодзь, діє від імені муніципалітету Лодзі і Агентства регіонального розвитку Лодзі. Рада Фонду складається з двох представників мерії м. Лодзь та одного представника Лодзької агенції регіонального розвитку. Органом, який керує роботою Фонду інкубаторів, є Правління. До організаційної структури даної організації серед іншого входять:

– Центр підтримки підприємництва;

– Фонд розвитку підприємництва.

Основною статутною метою Фонду інкубаторів є створення сприятливих умов для розвитку МСП. Він надає 4 основні види послуг: інформаційні; фінансово-кредитні видатки; послуги з навчання; загальну консультацію.

3) Bionapark - науково-технічний парк, який спеціалізується на дослідженнях, інвестиціях та інкубаційних пропозиціях, орієнтований на компанії та установи, що працюють у сфері новітніх технологій. З початку свого існування Біонапарковий інкубатор підтримав понад 100 компаній. Багато з них досягли значних успіхів. В Інкубаторі було запатентовано три інноваційні пристрої для людей з фізичними вадами, було створено Інтернет-браузер для паралізованих людей, що дозволяє керувати комп'ютером за допомогою мигаючих очей, а також було впроваджено сучасну туристичну інформаційну систему, яка заснована на фотокодах. Компанія отримала ряд престижних нагород, таких як

¹ URL: <http://www.frp.lodz.pl/teclo/downloads>.

економічна премія Лодзького воєводи, президента міста Лодзь, премія Лідер сучасних технологій, національний лідер інновацій.

Напрямки діяльності: надання оренди на основі правил *de minimis*; надання доступу до конференц-залів, конференц-залів і спільних зон; патентування, бухгалтерський облік, маркетинг та PR консалтинг; допомога у пошуку зовнішніх джерел фінансування; безкоштовне навчання; мережеві події.

3. Бізнес-інкубатори займають іншу нішу в підприємницькій інфраструктурі м. Лодзь:

1. Inkubatory AIP. У Польщі існує багато різноманітних бізнес-інкубаторів, проте ці ініціативи не взаємопов'язані. Одним з найкрупніших та тих, що швидко розвиваються – це мережа помаранчевих інкубаторів AIP. В Лодзії 3 інкубатора входять до цієї мережі. AIP має статус фонду, метою якого є сприяння розвитку підприємству серед молоді та допомога у розвитку власних підприємств. Створений 3-ма фізичними особами. З 2004 року інкубатори AIP випустили 12 000 компаній. Відповідно до інформації, яка міститься на офіційному сайті, їх стартапи заробляють 60 000 000 злотих на рік, з яких 25 000 000 злотих – чистий прибуток. Підготовча система AIP складається з 800 тренінгів та лекцій, що проводяться щорічно для їх учнів. У 2015 році було сплачено податковій установі 7,4 млн злотих податків. Нагороди: Європейська премія підприємництва 2007, Премія Regiostars 2013 від Європейської Комісії та інше.

2. Łódzki Inkubator Przedsiębiorczości. Створений компанією LARR SA та є проектом, основним завданням якого є підтримка підприємництва, інновацій та конкурентоспроможності місцевих підприємств через: пільгові умови оренди офісних приміщень у престижному бізнесі та місці логістики («Новий центр Лодзі»), надання послуг з підтримки бізнесу, серед іншого: допомога у створенні нових компаній; навчання та консультування, включаючи експорт та інноваційну діяльність; конференції, семінари; сприяння налагодженню співпраці з діловими мережами та науковими установами; допомога у отриманні зовнішнього фінансування; підтримка в передачі інновацій; секретарська служба; бухгалтерська служба; юридична служба; податкова консультація.

Послуги з підтримки бізнесу надаються безкоштовно або за пільговими ставками відповідно до Положення про підприємницький інкубатор в Лодзі особам, які планують розпочати бізнес, також компаніям, які працюють на ринку не більше 3 років, зокрема, інноваційного характеру незалежно від правової форми запланованої діяльності.

3. Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Є підрозділом університету, який підтримує розвиток місцевих суб'єктів господарювання та інших суб'єктів економічного та соціального середовища, у тому числі академічних.

4. Національний контактний пункт – Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

5. Національна мережа інновацій, яка складається на національному рівні з PARP, на регіональному рівні – з філій KIC¹, надається в мережі проінноваційний консалтинговий сервіс, який складається з двох етапів:

I. Аудит інноваційної діяльності, оцінку потенціалу та потреб підприємців в області можливостей реалізації нового або значно поліпшеного продукту (товару або послуги), нового або значно поліпшеного процесу, нового методу маркетингу або нового організаційного методу. У рамках такої перевірки консультанти Національної інноваційної мережі обов'язково аналізують позиції на ринку, бізнес-модель, фінансову модель, організацію управління та технологічну зрілість.

II. Консультації щодо впровадження інновацій, зазначених у рекомендаціях з інноваційного аудиту. Впровадження інновацій може стосуватися розробки науковою одиницею інноваційного рішення лише для потреб конкретного підприємця або придбання існуючого рішення або права на його використання в бізнесі.

Інноваційний сервіс частково підлягає сплаті підприємцем. Сума цього платежу буде залежати від масштабу послуги та методу впровадження інновацій.

6. Також діють інкубатори: Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Uniwersytecie Łódzkim, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Społecznej Akademii Nauk, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi.

7. Центр передачі технологій Uniwersytet Łódzki. Є інноваційним підрозділом Лодзинського університету, який був створений в грудні 2003 року в рамках американо-польської «офсетної» програми.

¹ Dlaczego warto korzystać z KSI? Official site Miasto Innowacji Łódź. URL: <https://www.miastoinnowacji.lodz.pl/aktualnosci/dlaczego-warto-korzystac-z-ksi/187/>.

Місія Центру передачі технологій в Лодзькому університеті полягає в забезпеченні координації діяльності в області інноваційних ідей в науковій, діловій та громадській сферах як на національному, так і на міжнародному рівні за допомогою освітньої, навчальної, наукової та консультативної діяльності. Мета: комерціалізація науки і техніки, передача науки, техніка та інноваційні підприємства через Академічний технологічний інкубатор.

Згідно інформації, що міститься на офіційному сайті Маршала Лодзького воєводства¹ серед напрямків підтримки МСП можна виокремити наступні заходи:

1) Інформаційно-консультативні заходи:

– Організація та участь у Європейському економічному форумі, Міжнародному конгресі біологічного факультету, Лодзькому інноваційному дні, навчання та створення системи комунікацій консультацій для підприємців². Метою даного проекту є встановлення контактів та співпраця з партнерами та отримання інформації на зовнішніх ринках для МСП, сприяння економічній привабливості та інвестиції, розвиток співробітництва у напрямках бізнесу та бізнесу, підвищення конкурентоспроможності МСП шляхом забезпечення доступу до економічної інформації та нових технологій. Даний проект реалізовується протягом 2016–2018 років і має бюджет 4 983 500,00 злотих.

– Діяльність Центрів бізнес інновацій. Так на території Лодзького воєводства функціонують 7 центрів у містах Серадзі, Лодзі, Кутно, Згєж, Радомському, Здунська Воля та Белхатуві. В кожному з центрів працюють два бізнес-консультанта, чиє завдання полягає в керуванні проектами, програмами, конкурсами та іншими заходами, які мають відношення до профілю компанії.

2) Діяльність з підтримки проектів. Так в рамках діяльності Lodskie4business, зокрема, реалізуються наступні проекти:

– конкурс Energa Open Innovation 2017, метою якого є вибір найкращих інноваційних ідей для польського енергетичного сектору. Конкурс відкритий для фізичних осіб або компаній, які знаходяться в країні. Для переможця передбачається приз 50 000 PLN³.

– Економічна премія Лодзинського воєводства. Організаторами є Департамент підприємництва Лодзинського воєводства та Європейський соціальний фонд⁴.

8. Особливістю Лодзького воєводства є існування у ньому кластерів та кластерних ініціатив, що представляють текстильну промисловість. Перший з них являє собою текстильний кластер інновацій, другий - кластер передових технологій текстильної промисловості. Основними компетенціями кластера є інтеграція та поліпшення співпраці між університетами, науково-дослідними центрами, місцевими органами влади та підприємствами, що працюють в сфері індустрії моди для розвитку інновацій та досягнення загальних цілей, підготовки кадрів для індустрії моди, та інноваційна індустрія, підтримка досліджень, розробка та впровадження інноваційних технологій в індустрії моди⁵.

Регіональні структури підтримки підприємництва в м. Познань.

У загальнонаціональному масштабі, Познань разом з Варшавою, Вроцлавом, Краковом та Гданськом знаходиться на передньому краї міст Польщі за рівнем інноваційного потенціалу, що підтверджується дослідженнями Польською Агенцією з розвитку підприємництва.

1. Познань характеризується високим науковим та інституційним потенціалом, орієнтованим на інновації та діяльність для економіки, оснований на знаннях та є одним провідним інноваційним центром Польщі. У Познані розвиваються інноваційна інфраструктура, зокрема, два технологічних парку (Poznański Park Naukowo-Technologiczny FUAM, Poznański Park Technologiczno – Przemysłowy), чотири кластери (Wielkopolskiego Klastra Chemicznego, Wielkopolski Klaster Meblarski, Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny, Wielkopolski Klaster Zaawansowanych Technik Automatyizacji ELPROTECH), платформи співпраці економіки і науки, які створюють сприятливі умови для розвитку інновацій, багатофункціональні науково-дослідні центри сучасних технологій. За підтримки міста Познань діють бізнес-інкубатори та ЦТТ. Університети і науково-дослідні центри співпрацюють з місцевими органами влади і бізнесу, в рамках реалізації спільних проектів, спрямованих на впровадження інновацій.

¹ URL: <https://www.lodzkie.pl/>.

² URL: <https://www.lodzkie.pl/biznes/projekty-biznes/promocja-gospodarcza>.

³ URL: <http://l4b.lodzkie.pl/konkurs-energa-open-innovation-2017/>.

⁴ URL: <http://mocniwbiznesie.pl/o-konkursie/>.

⁵ WSPÓŁPRACA (INNOWACYJNE WŁÓKIENICTWO I PRZEMYSŁ MODY. Official site Lodzkie. URL: <https://www.lodzkie.pl/biznes/innowacyjne-w%C5%82%C3%B3kiennictwo-i-przemys%C5%82-mody/wsp%C3%B3wpraca>.

2. Університет ім. Адама Міцкевича є провідним ЗВО в місті Познань входить до десятки найкращих університетів Польщі. В рамках науково-дослідної діяльності на базі університету створено 16 центрів, які займаються науковими дослідженнями. Окрім зазначених структур університетом створено Фонд університету ім. Адама Міцкевича, функціями якого є:

поширення в Польщі чи за кордоном наукових, дослідницьких або організаційних досягнень УАМ або Фонду УАМ;

фінансова або організаційна підтримка організаціям УАМ в науковій, дидактичній, культурно-спортивній діяльності;

фінансова та організаційна допомога в інвестиційній діяльності університету ім. Адама Міцкевича;

управління науково-дослідною діяльністю;

підтримка позицій студентів, аспірантів або працівників міста Познань чи регіону в підприємницькій та інноваційній діяльності;

підтримка підприємств або дослідницьких підрозділів у передачі технологій, інновацій або комерціалізації результатів досліджень;

сприяння науці або підприємництву в місцевому середовищі.

Для реалізації завдань, які були покладені на фонд, було створено Познанський науково-технологічний парк, який є першим науково-технологічним парком у Польщі зі статусом наукової одиниці. В ньому розташовано більше ніж 60 науково-дослідних лабораторій та функціонує понад 80 інноваційних компаній.

3. В рамках підтримки інноваційних інфраструктур створено «Портал MSPE-contact». Метою порталу є сприяння встановленню ділових контактів між підприємцями, особливо для підприємців і компаній сектора МСП.

4. Наступною ініціативою є щорічний конкурс «Познань Лідер підприємництва». Основна мета Конкурсу – допомогти МСП, шляхом зміцнення їх позицій на ринку та пошуку партнерів і потенційних клієнтів, а також просування і поширювання власних прикладів успішної реалізації інноваційних продуктів, послуг або технологій.

Додаткові цілі Конкурсу:

– поширення прикладів успіху і успішної практики лауреатів серед молодих бізнес-студентів,

– просування іміджу Познанської агломерації як середовища, що сприяє розвитку підприємництва серед інвесторів і експонентів,

– зміцнення економічного співробітництва муніципалітетів і економічних організацій Познані.

5. В Познані функціонують різні інститути підтримки бізнесу:

Асоціація муніципалітетів і округів Великопольського воеводства – юридична особа, яка діє від імені інтеграції різних рівнів місцевого самоврядування, обмін досвіду та ініціатив, спрямованих на розвиток Великопольщі;

Центр допомоги інвесторів – Інвестуйте в Великопольщу – головною метою якого є створення умов для розвитку регіону та створення передумов для більш привабливості регіону для інвестицій і заохочення іноземних інвесторів виділяти свої ресурси. Центр керує електронною базою інвестиційних пропозицій, яка збирає інформацію про інвестиційні області в регіоні.

Започатковано щорічний захід під назвою «Дні підприємницької діяльності в Познані». В рамках цього заходу відбуваються зустрічі, конференції, конкурси стартапів, виставки і т.д. В ньому беруть участь як представники МСП, так і представники великого бізнесу, ЗВО, наукові установи.

6. На території міста Познань функціонує одразу декілька торгово-промислових палат, зокрема:

– регіональне відділення **Польсько-Німецької промислово-торгівельної палати**, яка представляє інтереси близько 1000 компаній-членів і працює вже двадцять років для розвитку польсько-німецьких економічних відносин;

– **Великопольська промислова і торгівельна палата** діє в інтересах підприємців та економічних організацій, пов'язаних з нею. Представляє та захищає їхні економічні інтереси, надаючи інформацію, тренінги, консультативні послуги загального та інноваційного характеру, а також підтримує розвиток МСП;

– **Польська торгова палата для імпортерів, експортерів та співробітництва** підтримує розвиток МСП шляхом впровадження комплексних навчальних та консультаційних інформаційних послуг, а також інших послуг, які надаються відповідно до очікувань та потреб, про які повідомляють клієнти.

Огляд законодавства Польщі про інноваційну діяльність ЗВО, наукових установ та комерціалізацію результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

1. Кодекс господарських товариств від 15 вересня 2000 р. Цей Закон стосується створення суб'єктів господарської діяльності – товариств та компаній, за винятком цивільного партнерства. Описує принципи створення, функціонування та ліквідації таких суб'єктів та принципи нагляду за їх діяльністю. Цей Закон також визначає роль та завдання акціонерів, їх вплив на характер і масштаби діяльності господарських товариств. Положення, що містяться в акті, нормалізують діяльність багатьох інноваційних центрів, як тих, у кого є приватні акціонери, так і тих, акціонери яких є науковими установами та суб'єктами місцевого самоврядування.

2. Закон «Про фонди» від 6 квітня 1984 р. Закон регулює діяльність інноваційних центрів. Визначає правила створення, експлуатації та ліквідації таких суб'єктів та принципи нагляду за їх діяльністю. Цей акт дозволяє засновнику створити фонд та визначити цілі даного фонду.

3. Закон «Про Польську академію наук» від 30 квітня 2010 р. Академія та її інститути, з метою комерціалізації результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та проведення заходів у галузі передачі технологій та просування наукових досліджень, можуть за згодою міністра, компетентного в галузі науки, створювати компанії, включати або придбавати та зберігати акції та акції комерційних компаній. Для виконання цих завдань ІОВ (польською – Instytucje otoczenia biznesu; українською – Інституція оточення бізнесу) може створювати організаційні підрозділи, які можуть працювати відповідно до визначення ІОВ. З цієї причини до цих підрозділів застосовуються відповідні стандарти їх управління та операцій.

4. Закон «Про дослідницькі інститути» від 30 квітня 2010 р. Норми Закону регулюють правила щодо управління інтелектуальною власністю Інституту, зміст Положень про управління авторським правом та суміжні права. Через те, що інститути не є бізнес-інкубаторами, і комерціалізація результатів досліджень є їхньою статутною задачею, закон має надзвичайну важливість для управління ІОВ та стандартами їх функціонування. Тільки в партнерській діяльності внутрішні положення науково-дослідних інститутів можуть мати непрямий вплив на функціонування ІОВ. Науково-дослідні інститути діють та призначаються на підставі закону, відмінного від Інститутів Польської Академії Наук. Практика показує, що науково-дослідні інститути зобов'язані законодавчо комерціалізувати свої результати. Інституції ІОВ не мають такого зобов'язання, але вони можуть призначати спеціальні засоби для комерціалізації результатів досліджень, які зараз відбуваються у Польщі.

5. Закон «Про вищу освіту» від 27 липня 2005 р. Що стосується ІОВ, то Закон встановлює правила роботи ЦТТ та бізнес-інкубаторів академічних університетів (АІР). Він регулює статус обох типів центрів. СТТ та АІР, створені в межах організаційних структур університету, регулюються положеннями про оплату праці університетів та бюджетної фінансової дисципліни, що має такі переваги та недоліки

Переваги: Закон зобов'язує університети запроваджувати правила щодо управління авторськими та суміжними правами та правами промислової власності. Центри користуються університетськими нормами, що значно відрізняє їх від усіх ІОВ, які зазвичай не мають власних правил щодо ІВ. Крім того, Закон визначає, як використовувати інтелектуальний та технічний потенціал університету, шлях комерціалізації та передачі результатів наукової роботи в промисловість, що може здійснюватися інкубатором академічного підприємництва та ЦТТ. Цей Закон визначає суб'єкти, які можуть брати участь у комерціалізації результатів досліджень. У випадку продажу результатів досліджень або ліцензування, комерціалізація може здійснюватися через ЦТТ, що діють як: загальні університетські підрозділи, фонди або суб'єкти господарського права. Бюджетна дисципліна, з одного боку, має позитивний ефект, забезпечивши центрам хоча б базові фінансові ресурси.

Недоліки: застосування урядових правил праці та винагороди не повністю забезпечує потреби центрів, особливо стосовно можливості залучення працівників та формування розміру їхньої винагороди. З іншого боку, бюджетна дисципліна позбавляє центри можливості гнучкого використання фінансових ресурсів протягом фінансового року - центри є занадто малими підрозділами для подання заявки на перекази в бюджет. Крім того, центри, а також інші організації, що працюють у багатofункціональних установах, не можуть дозволити собі використати фінансовий профіцит, який вони заробили. Тим не менше, перебування в структурах університету дає їм основне фінансування та інтереси провідної установи. Розмежування цих центрів як окремого підрозділу ускладнює взаємовідносини (наприклад, необхідність оголошувати тендери на послуги своїх власних транспортних

засобів та фондів спеціального призначення) і зазвичай призводить до втрати зв'язків з домашнім університетом.

6. Закон «Про принципи фінансування науки» від 30 квітня 2010 р. Цей Закон безпосередньо не стосується управління та функціонування ІОВ, пов'язаних з науковими установами, але може бути важливим для клієнтів цих ІОВ. Закон передбачає кошти на фінансування діяльності по розповсюдженню результатів наукової та науково-технічної діяльності, яка включає, серед інших заохочення інноваційних проектів з використанням результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та підготовка експертних висновків, висновків та наукових оцінок.

7. Закон «Про певні форми підтримки інноваційної діяльності» від 30 травня 2008 р. Закон визначає принципи підтримки інноваційної діяльності шляхом: надання банком технологічного кредиту та технологічного бонусу від «Bank of Gosodarstwa Krajowego»; надання підприємцеві статусу науково-дослідного центру. Це не стосується безпосередньо ІОВ, хоча їхні клієнти можуть бути предметом цього правового акта. Тільки в партнерській діяльності внутрішні положення центрів досліджень та розвитку можуть мати непрямий вплив на функціонування ІОВ

8. Закон «Про свободу економічної діяльності» від 2 липня 2004 р. Закон регулює початок, виконання та припинення господарської діяльності на території Республіки Польща та завдання влади в цьому відношенні. Це не має прямого впливу на бізнес ІОВ, ніяка фізична особа або партнерство з цивільним правом не є провідною установою для ІОВ. Однак положення Закону накладають спільні зобов'язання на суб'єктів господарювання, що діють в інших правових формах (вказується, що слід розглядати як господарську діяльність, визначає умови для призначення суб'єктів господарювання ММСП, визначає принципи ведення господарської діяльності), але це не є перешкодою для роботи ІОВ.

9. Закон «Про принципи проведення політики розвитку» від 6 грудня 2006 р. Метою акту є забезпечення сталого та збалансованого розвитку країни, соціальної та економічної єдності, регіональної та просторової єдності, підвищення конкурентоспроможності економіки та створення нових робочих місць на національному, регіональному та місцевому рівнях. Закон містить положення, що регулюють принципи проведення політики розвитку, процедури створення та реалізації національних, над регіональних та регіональних стратегій. Закон охоплює принципи створення операційних програм, територіальних договорів та міської політики. Закон запроваджує принципи здійснення ініціатив, планування, моніторингу та оцінки стратегій розвитку. Також, слід зазначити, що він має незначну важливість на управління ІОВ та стандарти їх діяльності.

3.2. ДОСВІД УГОРЩИНИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ПРИКЛАДІ БУДАПЕШТУ

Будапешт є одним із провідних міст Європи, яке займає одне з перших місць за обсягом інвестицій в підтримку малого та середнього бізнесу.

На території Будапешту функціонують чимало суб'єктів інноваційної інфраструктури, зокрема, інкубатори, акселератори, науково-технічні та НІП, більшість з них створена шляхом участі міста в програмах та грантах організованих Європейською Комісією, яка виділяє кошти на розвиток інноваційної сфери та підтримки МСП у країнах учасниках ЄС. Більшість з функціонуючих структур інноваційної сфери є недержавними.

Значну увагу органи місцевого самоврядування міста Будапешт зосереджують на розвитку сучасної «зеленої» економіки. В основі цього напрямку розвитку лежать енергозберігаючі, відновлювальні, переробні та екологічно чисті технології.

На території Угорщини функціонує більш ніж 50 кластерів, частина з яких знаходиться на території міста Будапешт.

1. Суб'єкти інноваційної інфраструктури.

Серед основних інноваційних суб'єктів Будапешта слід виділити інкубатори, акселератори та кластери, окремі з них:

Kitchen Budapest. Виступає інноваційною лабораторією, що підтримує малий та середній бізнес за рахунок акумуляції зовнішніх інвестиційних можливостей.